EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.1.2025.
COM(2025) 14 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS,

ar ko apstiprina Ungārijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS,

ar ko apstiprina Ungārijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. pantu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību[1] kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu[2] un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām[3]. Sistēmas mērķi ir ar reformu un investīciju palīdzību veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Tā arī veicina valstu atbildību, un tajā ir likts lielāks uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvākas un saskaņotākas izpildes panākšanu.

(2) Jaunajā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtiska vieta ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem būtu jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt, ka cita starpā līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka valdības budžeta deficīts tiek samazināts un vidējā termiņā saglabājas zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm. Tālab katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa saistības attiecībā uz neto izdevumu[4] virzību, kas faktiski paredz budžeta ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kurš ir 4 vai 5 gadi (atkarībā no

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

dalībvalsts parastā sasaukuma perioda). Turklāt plānā ir jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (jeb KVAI; attiecīgā gadījumā arī tajos, kuri attiecas uz makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts īstenos Savienības kopīgās prioritātes. Fiskālo korekciju periods ir četri gadi, taču to var pagarināt par ilgākais trim gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisija novērtē, vai tas atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

(4) Padome uz Komisijas ieteikuma pamata pieņem ieteikumu, kurā nosaka attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu virzību un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju jomas saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

APSVĒRUMI ATTIECĪBĀ UZ UNGĀRIJAS VALSTS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

(5) Ungārija pirmo valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2024. gada 4. novembrī. Iesniegšana notika Regulas (ES) 2024/1263 36. pantā noteiktā termiņa pagarinājumā, kam bija piekritusi Komisija. Plānu iesniedza vēlāk, lai nodrošinātu Ungārijas budžeta pieņemšanas procesu un izdevumu saistību pareizu atspoguļošanu atbilstoši 2025. gada budžeta plānošanai. 2024. gada decembrī Ungārija iesniedza plāna papildinājumu, kurā atspoguļoti jaunāki dati un iekļauta pārskatīta neto izdevumu virzība, ar kuru nodrošināt valdības budžeta deficīta ierobežošanu tā, lai tas nepārsniegtu 3 % no IKP, un sākt prognozētā vispārējās valdības parāda ticamu samazināšanu līdz korekcijas perioda beigām.

Process pirms plāna iesniegšanas

(6) Lai noteiktu pamatu dialogam, kurš norisinās, pirms valstis iesniedz savus vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus, Komisija 2024. gada 21. jūnijā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 9. pantu nosūtīja Ungārijai atsauces trajektoriju[5]. Komisija publicēja šo atsauces trajektoriju 2024. gada 4. novembrī[6]. Atsauces trajektorija ir balstīta uz risku un ļauj nodrošināt, ka līdz fiskālās korekcijas perioda beigām un, ja netiek veikti papildu budžeta pasākumi, pēc korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds vidējā termiņā ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka vispārējās valdības budžeta deficīts korekcijas periodā tiek samazināts zem 3 % no IKP un vidējā termiņā saglabājas zem minētās atsauces vērtības. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu periods, kas seko korekcijas perioda beigām. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 6. panta d) punktu, 7. un 8. pantu atsauces trajektorija atbilst arī deficīta

---

5 Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtītie iepriekšējie norādījumi ietver trajektorijas ar korekcijas perioda pagarinājumu un bez tā (attiecīgi par 4 un 7 gadiem). Tie ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas pamatā esošos pieņēmumus. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas 2023. gada parāda ilgtspējas pārskatā (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tās pamatā ir Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2033. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst kopīgajam Komisijas un Padomes 2024. gada ziņojumam par novecošanu (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#hungary.

kritērijam, parāda ilgtspējas nosacījumam un deficīta noturības nosacījumam. Ungārijas atsauces trajektorija, balstoties uz Komisijas pieņēmumiem, kuri ir 2024. gada jūnijā nosūtīto iepriekšējo norādījumu pamatā, un pieņemot 4 gadu korekcijas periodu, paredz, ka neto izdevumu pieaugums nedrīkstētu pārsniegt 1. tabulā sniegtās vērtības. Tas nozīmē, ka neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā (2025.–2028. gadā) ir 4,4 %.

1. tabula. Atsauces trajektorija, ko Komisija Ungārijai iesniedza 2024. gada 21. jūnijā

	2025	2026	2027	2028	Vidēji 2025.–2028.
Neto izdevumu maksimālais pieaugums (gadā, %)	4,4	4,8	4,5	4,3	4,4

Avots: Komisijas aprēķini.

(7) Ungārija un Komisija 2024. gada jūlijā un septembrī risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialoga galvenās tēmas bija Ungārijas paredzētā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi, kā arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgada gaitā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, kas ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

(8) Ungārijas iesniegtajā plānā nav minēts, ka pirms tā iesniegšanas būtu notikusi apspriešanās ar attiecīgajām valsts līmeņa ieinteresētajām personām valsts līmenī (to vidū – sociālajiem partneriem). Plānā norādīts, ka pēc tam, kad valdība parlamentam iesniedz 2025. gada budžeta projektu, par plānu ir iespējams konsultēties ar parlamentu.

Citi saistīti procesi

(9) Padome 2024. gada 26. jūlijā konstatēja, ka Ungārijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, jo nav izpildīts budžeta deficīta kritērijs.

(10) Komisija 2024. gada 26. novembrī pieņēma ieteikumu Padomes ieteikumam saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu par pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanu Ungārijā[7]. Tā kā nebija Padomes apstiprināta valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālā plāna, ieteiktā koriģējošā neto izdevumu virzība atspoguļoja atsauces trajektoriju, kas paredz 4 gadu fiskālo korekciju un kas ir atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem, tostarp Komisijas 2024. gada rudens prognozi (2. tabula). Komisija, novērtējusi Ungārijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu, 2025. gada 16. janvārī pieņēma grozītu ieteikumu Padomes ieteikumam Ungārijai saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu. Šis ieteikums ir pieņemts vienlaikus ar Padomes ieteikumu saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Ungārijā. Minēto ieteikumu vienlaicīga pieņemšana sakarā ar pielāgošanos jaunajai ekonomikas pārvaldības sistēmai un pārejai uz to nodrošina saskanību starp ieteiktajām korekcijām.

2. tabula. Atsauces trajektorija, kas atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem

[7] Ieteikums Padomes Ieteikumam par pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanu Ungārijā, 26.11.2024., COM(2024)953 final.

Gadi		2025	2026	2027	2028	Vidēji 2025.–2028.
Pieauguma tempi (%)	Gadā	3,9	3,3	3,3	3,1	3,4
	Kumulatīvi(*)	7,6	11,1	14,7	18,3	neattiecas

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu ņemot 2023. gadu.

(11) Komisija 2024. gada 19. jūnijā secināja, ka Ungārijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Proti, Ungārijā pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar cenu kāpumu un valsts un ārējām finanšu vajadzībām, kas joprojām ir būtiskas, kaut arī ārējās vides uzlabošanās ir mazinājusi daļu no īstermiņa riskiem[8].

(12) Padome 2024. gada 21. oktobrī adresēja Ungārijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros[9].

PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

(13) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

Konteksts: makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas

(14) Ungārijas IKP 2023. gadā samazinājās par 0,9 % vāja iekšzemes un ārējā pieprasījuma dēļ. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada rudens prognozi paredzams, ka IKP pieaugums 2024. gadā būs palielinājies līdz 0,6 % galvenokārt privātā patēriņa un neto eksporta pozitīvā devuma dēļ. 2025. gadā reālais IKP palielināsies par 1,8 %, ko veicinās patēriņš un mērena investīciju atgūšanās. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā reālā IKP pieaugums palielināsies līdz 3,1 %, ko veicinās iekšzemes pieprasījums un eksporta atveseļošanās. Paredzams, ka potenciālais IKP Ungārijā palielināsies no 1,4 % 2024. gadā līdz 1,7 % 2026. gadā, ko veicinās investīcijas un ražīguma pieaugums. Bezdarba līmenis 2023. gadā bija 4,1 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2024. gadā būs palielinājies līdz aptuveni 4,5 % un pēc tam 2025. gadā samazināsies līdz 4,3 % un 2026. gadā līdz 4,1 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2023. gadā bija 14,6 %, 2024. gadā būs samazinājusies līdz 7,2 % un sasniegs 4,1 % 2025. gadā un 3,3 % 2026. gadā.

(15) Ungārijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā bija 6,7 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada rudens prognozi, pieņemot, ka politika nemainīsies, paredzams, ka 2024. gadā tas būs sasniedzis 5,4 % no IKP un 2025. un 2026. gadā samazināsies attiecīgi līdz 4,6 % un 4,1 % no IKP. Komisijas prognozē nav iekļauts Ungārijas 2025. gada budžets, ko valsts parlaments pieņēma 2024. gada decembrī. Vispārējās valdības parāds 2023. gada beigās bija 73,4 % no IKP, un paredzams, ka 2024. gada beigās tas būs palielinājies līdz 74,5 % no IKP. Prognozēts, ka 2025. gada beigās tas stabilizēsies, saglabājoties 74,5 % apmērā, un 2026. gada beigās

[8] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai, COM (2024) 600 final, 4. papildinājums.

[9] Padomes Ieteikums par Ungārijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku (2024. gada 21. oktobris).

samazināsies līdz 73,8 %. Komisijas sagatavotajā fiskālajā prognozē ir iekļautas tikai ticami paziņotas un pietiekami konkrētas politikas saistības un nav iekļauti visi Ungārijas plānā ierosinātie pasākumi.

Plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi

(16) Ungārijas vidēja termiņa fiskālais un strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija četru gadu periodā.

(17) Plānā ir ietverta visa informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu.

(18) Saskaņā ar plāna papildinājumu valsts uzņemas saistības panākt 3. tabulā sniegto neto izdevumu virzību, kas laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam 4,0 % apmērā. Korekcijas perioda (2025.–2028. gads) neto izdevumu vidējais pieaugums, kas paredzēts plānā, ir mazāks, nekā norādīts atsauces trajektorijā, kuru Komisija nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā, bet lielāks nekā tā atsauces trajektorija, kas atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem. Plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums 2025. gadā palielināsies līdz 1,5 % (no 1,4 % 2024. gadā), bet 2028. gadā palielināsies līdz 1,7 %. Turklāt plānā paredzēts, ka IKP deflatora pieauguma temps 2025. gadā samazināsies līdz 4,1 % (no 7,2 % 2024. gadā), bet 2028. gadā samazināsies līdz 3,4 %.

3. tabula. Ungārijas plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie pieņēmumi

	2024.	2025	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs plāna darbības laikā (2025.–2028.)
Neto izdevumu pieaugums (gadā, %)	4,6	4,3	4,0	3,9	3,7	4,0
Neto izdevumu pieaugums (kumulatīvi no 2023. gada bāzes, %)	4,6	9,1	13,5	17,9	22,2	neattiecas
Potenciālā IKP pieaugums (%)	1,4	1,5	1,7	1,7	1,6	1,6
Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%)	7,2	4,1	3,5	3,4	3,4	3,6

Avots: Ungārijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu

(19) Ja plānā norādītā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP saskaņā ar plānu pamazām samazināsies no 74,0 % 2024. gadā līdz 68,2 % korekcijas perioda beigās (2028. gadā), kā norādīts nākamajā tabulā. Paredzams, ka pēc korekcijas vidējā termiņā (t. i., līdz 2038. gadam) parāda attiecība saskaņā ar plānu turpinās samazināties un līdz 2038. gadam sasniegs 54,5 % no IKP. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds vidējā termiņā tiktu samazināts zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Balstoties uz plānā norādītajiem pieņēmumiem, tas ir ticami, jo saskaņā ar visiem Komisijas parāda ilgtspējas analīzes deterministiskajiem stresa testiem tiek

prognozēts, ka parāds līdz 2038. gadam būs zem 60 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta a) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

4. tabula. Ungārijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdības parāds (% no IKP)	73,4	74,0	73,5	71,3	69,9	68,2	54,5
Valdības bilance (% no IKP)	-6,7	-4,9	-3,6	-2,5	-2,0	-1,5	-2,2

Avots: Ungārijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci

(20) Balstoties uz plānā norādīto neto izdevumu virzību un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta deficīts no 4,9 % no IKP 2024. gadā samazināsies līdz 2,5 % no IKP 2026. gadā un līdz 1,5 % no IKP 2028. gadā. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2038. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta b) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

Fiskālās korekcijas profils laikā

(21) Fiskālās korekcijas profils laikā, ko nosaka kā plānā norādītās strukturālās primārās bilances izmaiņas, ir lineārs, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punkts. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas jomas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punktā noteiktajam neatlikšanas nosacījumam.

5. tabula. Ungārijas plānā norādītā strukturālās primārās bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Strukturālā primārā bilance (% no IKP)	-1,7	0,6	1,2	1,7	2,3	2,8
Strukturālās primārās bilances izmaiņas (procentp.)	neattiecas	2,3	0,5	0,5	0,5	0,5

Avots: Ungārijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Plāna atbilstība pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai

(22) Plānā noteiktā neto izdevumu virzība atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras prasībām (jo īpaši minimālajai ikgadējai strukturālajai korekcijai, kas noteikta Padomes Regulas (EK) 1467/97 3. panta 4. punkta trešajā daļā).

Plāna atbilstība deficīta noturības nosacījumam

(23) Regulas (ES) 2024/1263 8. pantā noteiktā preventīvās daļas prasība attiecībā uz deficīta noturības nosacījumu, kuras mērķis ir nodrošināt kopēju rezervi attiecībā pret deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Ungārijai tiek piemērota no 2027. gada, jo tiek plānots, ka deficīts no 2026. gada būs mazāks par 3 % no IKP. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 8. pantu 2027. un 2028. gadā strukturālās primārās bilances ikgadējā korekcija nevar būt mazāka par 0,4 procentpunktiem no IKP, ja strukturālais budžeta deficīts iepriekšējā gadā bija lielāks par 1,5 % no IKP, lai strukturālā izteiksmē panāktu kopējo noturības rezervi 1,5 % apmērā no IKP. Fiskālā korekcija, kas izriet no plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, gan 2027. gadā, gan 2028. gadā būs 0,5 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst deficīta noturības nosacījumam.

Plāna atbilstība parāda ilgtspējas nosacījumam

(24) Ievērojot Regulas (ES) 2024/1263 7. pantu, tā kā saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds korekcijas periodā būs 60 % līdz 90 % apmērā no IKP, parāda attiecībai ir jāsamazinās vismaz par vidēji 0,5 procentpunktiem gadā, līdz tā ir mazāka par 60 %. Šis samazinājums tiek aprēķināts laikposmā no 2027. līdz 2028. gadam, t. i., sākot no gada, kurā saskaņā ar plānu tiktu atcelta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra, un ir 1,7 procentpunkti. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst parāda ilgtspējas nosacījumam.

Plāna makroekonomiskie pieņēmumi

(25) Plāna pamatā ir pieņēmumu kopums, kas atbilst tās atsauces trajektorijas pamatā esošajiem pieņēmumiem, kura atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem (tostarp Komisijas 2024. gada rudens prognozi), un sniegta 2. tabulā, izņemot divus mainīgos lielumus, proti, izejas punktu (strukturālā primārā bilance 2024. gadam) un IKP deflatora pieaugumu 2026. gadā. Ir nepieciešams rūpīgi novērtēt šo pieņēmumu atšķirības, lai nodrošinātu, ka pieņēmumu pamatā ir pamatoti un uz datiem balstīti ekonomiskie argumenti. Turpmāk sniegts šo pieņēmumu atšķirību novērtējums, kā arī novērtējums par katru atšķirību atsevišķi.

- Plānā ir pieņemts, ka sākotnējā fiskālā situācija būs labvēlīgāka – ka strukturālā primārā bilance būs 0,6 % no IKP salīdzinājumā ar 0,2 % Komisijas 2024. gada rudens prognozē. Tas, ka plānā ir paredzēta lielāka strukturālā primārā bilance, atspoguļo to, ka 2024. gadā laikposmā no janvāra līdz novembrim budžeta rezultāti ir labāki, nekā gaidīts, proti, ar nodokļiem nesaistītie ieņēmumi ir lielāki un izdevumi ir nedaudz mazāki, nekā gaidīts. Līdz ar to šis pieņēmums tiek uzskatīts par pamatotu un ir viens no iemesliem, kāpēc vidējais neto izdevumu pieaugums korekcijas periodā ir lielāks.
- Plānā pieņemts, ka inflācija (IKP deflators) 2026. gadā būs 3,5 % salīdzinājumā ar 3,3 % Komisijas 2024. gada rudens prognozē. Šī atšķirība plānā ir izskaidrota ar lielākiem algu palielinājumiem 2026. gadā, ņemot vērā trīs gadu vienošanos par algām, ko 2024. gada

25. novembrī parakstīja uzņēmumu un darba ņēmēju apvienības Ungārijā. Attiecīgi minimālā alga 2025. gadā pieaugs par 9 %, kas atbilst Komisijas 2024. gada rudens prognozei. Attiecībā uz 2026. gadu vienošanās nosaka minimālās algas pieaugumu 13 % apmērā, kas nozīmē lielāku algu pieaugumu un inflāciju, nekā paredzēts Komisijas 2024. gada rudens prognozē. Šis pieņēmums tiek uzskatīts par pamatotu un ir viens no iemesliem, kāpēc vidējais neto izdevumu pieaugums korekcijas periodā ir lielāks.

Kopumā starpību starp plānā iekļauto neto izdevumu trajektoriju un to atsauces trajektoriju, kura atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem, izskaidro pienācīgi pamatoti pieņēmumi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. panta b) punktu. Kopumā visas pieņēmumu atšķirības plānā rada tādu vidējo neto izdevumu pieaugumu, kas ir lielāks nekā atsauces trajektorija, kura atjaunināta, pamatojoties uz jaunākiem datiem. Balstoties uz šo novērtējumu, plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 13. panta b) punktā noteiktajai prasībai.

Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību neto izdevumu virzībai.

Plāna fiskālā stratēģija

(26) Plānā nav iekļauta visaptveroša un skaitliski izteikta fiskālā stratēģija. Konkrēti veicamie attiecīgie politikas pasākumi ir jāapstiprina vai jākoriģē un skaitliski jāizsaka gada budžetos. Pieņemtajā 2025. gada budžetā ir konkrēti politikas pasākumi, ar kuru palīdzību valdība plāno izpildīt neto izdevumu saistības 2025. gadam. Plānā ir iekļauti arī vairāki skaitliski neizteikti deficītu palielinoši pasākumi dažādās jomās, kas var ietekmēt fiskālos rezultātus vidējā termiņā. Līdz ar to, lai izpildītu plānā paredzētās saistības, var būt vajadzīgi turpmāki fiskālie pasākumi.

Nodomi attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm

(27) Plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz reformām un investīcijām, ar kurām paredzēts risināt galvenās problēmas, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, tai skaitā attiecībā uz MNNP, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Plānā ir iekļautas aptuveni 132 reformas un investīcijas, ar kurām paredzēts pievērsties ES kopīgajām prioritātēm, un no tām 41 tiek finansiāli atbalstīta no Atveseļošanas un noturības mehānisma un 29 – no kohēzijas politikas fondiem.

(28) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, ieskaitot Regulā (ES) 2021/1119 noteiktos klimata mērķus" plānā ir paredzētas vairāk nekā 40 reformas un investīcijas. Vairākas reformas un investīcijas zaļās pārkārtošanās jomā ir Ungārijas Atveseļošanas un noturības plānā (ANP) un arī tā *REPowerEU* nodaļā paredzēti pasākumi vai no kohēzijas fondiem atbalstīti pasākumi. Plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt pārkārtošanos uz klimatneitralitāti un zaļo transportu, jo īpaši palielinot elektrotransportlīdzekļu ieviešanu, attīstot dzelzceļus, uzlādes tīklus un veloceļus. Citu reformu un investīciju mērķis ir uzlabot valsts atkritumu apsaimniekošanu un jo īpaši atbalstīt aprites ekonomiku, piemēram, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānu un ieviešot viedu atkritumu infrastruktūru. Plānā ir iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt videi draudzīgus ražošanas procesus un stiprināt zaļās prasmes. Citu pasākumu mērķis ir uzlabot ūdenssaimniecības

infrastruktūru, paātrināt pielāgošanos klimata pārmaiņām ūdens resursu apsaimniekošanas jomā, veikt ieguldījumus dabas saglabāšanā un ieviest CO_2 kvotu nodokli. Vairāku reformu un investīciju mērķis ir arī veicināt Ungārijas digitālo pārkārtošanos, piedāvājot digitālus risinājumus nodokļu deklarēšanas un uzraudzības jomā (“eVAT”, “eReceipt” un “eCashier”), attīstot digitālās prasmes, reformējot vienoto valsts tarifu un pasažieru informācijas sistēmu un uzlabojot digitālo gatavību uzņēmumos un sabiedrisko pakalpojumu, energosistēmas un atkritumu apsaimniekošanas nozarē. To pasākumu mērķis, kuri ir saistīti ar kopīgo prioritāti “taisnīga zaļās un digitālā pārkārtošanās”, ir īstenot KVAI par ilgtspējīgu transportu, atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanu, enerģētikas pārkārtošanu, nodokļu vienkāršošanu, lēmumu pieņemšanas kvalitāti, uzņēmumu digitalizāciju un darba tirgu (2019., 2020., 2022. un 2023. gada KVAI). Plānā nav iekļauti pasākumi, kas saistīti ar 2023. un 2024. gada KVAI par fosilā kurināmā subsīdiju pakāpenisku atcelšanu.

(29) Attiecībā uz kopīgo prioritāti “sociālā un ekonomiskā noturība, ieskaitot Eiropas sociālo tiesību pīlāru”, plānā ir iekļautas aptuveni 80 reformas un investīcijas, ar kurām Ungārija plāno stiprināt valsts sociālo un ekonomisko noturību. Vairākas reformas un investīcijas sociālās un ekonomiskās noturības jomā ir Ungārijas ANP un arī tā *REPowerEU* nodaļā paredzēti pasākumi vai no kohēzijas fondiem atbalstīti pasākumi. Plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot piekļuvi darba tirgum dažām neaizsargātām grupām (piemēram, radot jaunas vietas silītes grupās), arī jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem, piekļuvi mājokļiem (tostarp jaunu sociālo māju izveide saskaņā ar programmu “Catching up settlements” un dažādām mājokļu izveides programmām), izglītībai (tostarp palielinot skolotāju algas) un veselības aprūpei (piemēram, primārās aprūpes un slimnīcu attīstībai). Plānā ir iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir veicināt sociālo kohēziju, digitālo un infrastruktūras attīstību publiskajā un augstākajā izglītībā, kā arī profesionālajā apmācībā un izglītībā. Ir vairāki pasākumi, kuru mērķis ir ar pārkvalifikāciju uzlabot nodarbinātību, kā arī atbalstīt uzņēmumu attīstību. Ir paredzēti pasākumi ar mērķi stiprināt uzņēmumu eksportspēju, piemēram, preferenciāli aizdevumi maziem un vidējiem uzņēmumiem. Plānā ir ietverti pētniecības un inovācijas pasākumi, piemēram, valsts laboratoriju izveide, kuru mērķis ir veicināt inovāciju. Papildus tam plānā ir iekļautas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir modernizēt valsts pārvaldi un nodokļus. Plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir īstenot pieņemto valsts pretkorupcijas stratēģiju un rīcības plānu un regulāri veikt izdevumu pārskatīšanu. Plānā ietverto reformu un investīciju mērķis ir īstenot 2019., 2020., 2022., 2023. un 2024. gada KVAI par izglītību, pētniecību un izstrādi, sociālo politiku, uzņēmējdarbības vidi, budžeta sistēmu, nodokļiem, korupcijas apkarošanu, tiesu iestāžu neatkarību, darba tirgu un veselības aprūpi. Plānā nav iekļauti pasākumi, kas būtu paredzēti, lai īstenotu 2022. gada KVAI par pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, jo saskaņā ar plānu valdība tuvākajā nākotnē neplāno nekādas izmaiņas pensiju sistēmā. Plānā nav iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis būtu īstenot ar MNNP saistītos 2023. un 2024. gada KVAI par makroekonomikas politikas efektīvu koordināciju un procentu un cenu griestu pakāpenisku atcelšanu nolūkā samazināt to kropļojošo ietekmi. Plānā nav iekļauti pasākumi, kuru mērķis būtu izpildīt 2019., 2020., 2022., 2023. un 2024. gada KVAI par bezdarbnieka pabalsta adekvātumu, jo plānā ir norādīts, ka valdība neplāno mainīt bezdarbnieka pabalsta ilgumu. Plānā nav iekļauti pasākumi, kas būtu paredzēti, lai īstenotu 2023. un 2024. gada KVAI par sociālo dialogu. Visbeidzot, plānā nav iekļauti pasākumi, kuru mērķis būtu īstenot 2020., 2023. un 2024. gada KVAI par ārkārtas pasākumu ierobežotu izmantošanu saskaņā ar vienotā tirgus un tiesiskuma principu.

(30) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir ietvertas reformas un investīcijas, ar kurām Ungārija plāno stiprināt valsts enerģētisko drošību. Vairākas no šīm reformām un investīcijām ir Ungārijas ANP un arī tā *REPowerEU* nodaļā paredzēti pasākumi vai no kohēzijas fondiem atbalstīti pasākumi. Plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt vēja elektrostaciju izvēršanu, palielināt mājokļu energoefektivitāti, atbalstīt saules enerģijas paneļu uzstādīšanu uz dzīvojamām ēkām un siltumapgādes sistēmu elektrifikāciju. Citu plānā paredzēto reformu mērķis ir paplašināt alternatīvu atjaunīgās enerģijas izmantošanu, modernizēt publiskās ēkas (piemēram, slimnīcas, izglītības iestādes) un uzlabot rūpniecības un uzņēmumu energoefektivitāti. Plānā ir iekļauti arī pasākumi, kuru mērķis ir attīstīt energotīklus un palielināt enerģijas uzkrāšanas jaudu. To plānā iekļauto pasākumu mērķis, kuri ir saistīti ar kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība", ir īstenot ar enerģētikas jomu saistītos KVAI (sniegti 2022., 2023. un 2024. gadā).

(31) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā nav iekļauti nekādi pasākumi. Plānā ir pieņemts, ka aizsardzības izdevumu līmenis plāna darbības laikā tiks saglabāts 2 % apmērā no IKP.

(32) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar kohēzijas politikas fondiem un Ungārijas ANP un attiecīgā gadījumā papildina tos. Plāna reformu un investīciju nodaļā ir skaidri norādīts, vai pasākums ir iekļauts ANP vai kohēzijas politikas programmās. Turklāt plāna 9. tabulā ir sniegts visaptverošs pārskats par pasākumiem un to saikni ar ANP, kohēzijas politikas programmām un kopīgajām prioritātēm. Plānā paskaidrots, ka valdība nepiekrīt tiem politikas pasākumiem, kurus pensiju sistēmas reformēšanai piedāvā neatkarīgais eksperts saistībā ar ANP paredzēto reformu. Plānā arī minēts, ka valdība pakāpeniski atcels dažus negaidītas papildu peļņas un nozaru nodokļus vēlāk, nekā paredzēts attiecīgajā ANP pasākumā, savukārt citi attiecīgie nodokļi nemaz netiks pakāpeniski atcelti.

(33) Plānā ir sniegts pārskats par Ungārijas publisko investīciju vajadzībām saistībā ar ES kopīgajām prioritātēm, izņemot ceturto prioritāti "aizsardzības spēju palielināšana". Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, ieskaitot klimata mērķus", plānā paredzēto investīciju vajadzību vidū ir lielākas investīcijas uzņēmumu zaļajā un digitālajā pārkārtošanā un publiskās pārvaldes digitalizācijā. Ir paredzētas jaunas investīcijas, kuru mērķis ir nodrošināt izglītības sistēmu ar digitāliem rīkiem un saistīto infrastruktūru. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība" plānā ir ietvertas tādu investīciju vajadzības, kas palīdzētu uzņēmumiem uzlabot to eksporta un inovācijas spējas. Plānā teikts, ka ir vajadzīgas investīcijas, lai izstrādātu aktīvu darba tirgus politiku, jo īpaši izmantojot pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas, un lai atbalstītu nabadzīgākās mājsaimniecības. Veselības aprūpes jomā ir paredzēti ieguldījumi veselības aprūpes procesu digitalizācijā ar mērķi atvieglot piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem un uzlabot aprūpes kvalitāti. Publiskās investīcijas dzelzceļa līniju renovācijā un digitalizācijā palīdz padarīt transporta nozari ilgtspējīgāku. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir ietvertas investīciju vajadzības enerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem, energoefektivitātes uzlabošanai dzīvojamajās un sabiedriskajās ēkās, kā arī elektrotīklu attīstībai un elektromobilitātei, tostarp saistītajai infrastruktūrai.

Komisijas novērtējuma secinājums

(34) Kopumā Komisija uzskata, ka Ungārijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

VISPĀRĒJS SECINĀJUMS

(35) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Ungārijai plānā noteiktā neto izdevumu virzība,

AR ŠO IESAKA Ungārijai rīkoties šādi.

(1) Nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

Turklāt Padome aicina Ungāriju nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, un pievēršoties Savienības kopīgajām prioritātēm.

I PIELIKUMS

Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)

Ungārija

Gadi		2025	2026	2027	2028
Pieauguma tempi (%)	Gadā	4,3	4,0	3,9	3,7
	Kumulatīvi(*)	9,1	13,5	17,9	22,2

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu ņemot 2023. gadu. Kumulatīvos pieauguma tempus izmanto, ik gadu uzraugot kontroles konta *ex post* atbilstību.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs